

ПРАКТИКА З ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Робочий зошит

Харків
2022

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ПРАКТИКА З ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Робочий зошит

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
та освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра

студента _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

факультету _____

_____ курс, група _____

Місце практики _____
(навчальний заклад, клас)

Методист практики _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

УДК 378.147.091.33-027.22(076.5)

П 69

Укладачі:

Акімова О. М., канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради ;

Блудова Ю. О., канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради ;

Ільїна О.О., канд. пед. наук, викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради ;

Корсікова К. Г., канд. пед. наук, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Кузнецова О. В., канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Потапова Н. В., канд. пед. наук, викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Отрошко Т.Ф. викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

П 69 Практика з виховної роботи : робочий зошит (електронне видання) для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня та освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра / уклад. : О.М. Акімова, Ю.О. Блудова, О.О. Ільїна, К.Г. Корсікова, О.В. Кузнецова, Н.В. Потапова, Т.Ф. Отрошко; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. 3-тє видання перероблене і доповнене. Харків, 2022. 84 с.

У робочому зошиті представлено матеріали практики, методичні рекомендації, форми звітності та ведення документації для проходження практики, що використовуються студентами, які проходять практику з виховної роботи у закладах загальної середньої освіти. Робочий зошит рекомендований для викладачів і методистів, учителів закладів загальної середньої освіти, студентів закладів вищої педагогічної освіти.

УДК 378.147.091.33-027.22(076.5)

*Рекомендовано науково-методичною радою Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
(протокол № 1 від 14.09.2022)*

© ХГПА, 2022

©Акімова О.М., Блудова Ю.О.,

Ільїна О.О., Корсікова К.Г.,

Кузнецова О.В., Потапова Н.В.,

Отрошко Т.Ф.

ЗМІСТ

Переднє слово	5
Інструкція щодо ведення робочого зошита	9
Загальні дані	11
Список класу	13
План виховної роботи	15
Індивідуальний план виховної роботи	19
Облік проведеної роботи студента-практиканта	21
Зразок оформлення титульної сторінки залікового заходу	27
Орієнтовна схема аналізу виховного заходу	28
Спостереження за роботою студентів-практикантів	29
Заключний розділ	69
Додаток А. Орієнтовна тематика позакласних виховних заходів у 1-4 класах	70
Додаток Б. Орієнтовна тематика ранкових зустрічей у початковій школі.....	76
Додаток В. Особливості проведення виховних заходів у 5-9 класах	77
Додаток Г. Зразок оформлення розгорнутого плану-конспекту виховного заходу	79

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Педагогічна практика є важливою складовою у системі професійної підготовки майбутніх учителів. Студенти шляхом особистого досвіду оволодівають уміннями і навичками викладання предметів у закладі загальної середньої освіти і виховання учнів; вчать самостійно і творчо застосувати ті знання, які вони здобули в процесі навчання у закладі вищої педагогічної освіти.

У процесі педагогічної практики активізується процес професійного становлення і самовизначення майбутніх учителів, залучення їх до творчого досвіду колег й інноваційного пошуку, відчувається потреба в педагогічних знаннях і уміннях. Теоретичні знання набувають для студентів практичного змісту, оскільки практична діяльність ставить їх перед необхідністю шукати відповіді на постійно виникаючі питання про завдання, зміст, форми і методи освітньої-виховної діяльності зі школярами.

У процесі педагогічної практики студенти набувають таких професійних умінь: визначають мету і завдання освітнього процесу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей, вивчають особливості учня і можливості його розвитку в колективі; планують педагогічну діяльність; використовують різні форми і методи організації освітнього процесу; співпрацюють з учнями і вчителями; на основі спостережень аналізують навчальну і виховну роботу, корегують її, вчать використовувати теоретичні знання в реальній практичній дійсності.

Для того, щоб керувати складним і суперечливим процесом виховання, від вчителя вимагається глибоко знати і розуміти закономірності формування суспільно-цінних і особистісно-значущих якостей особистості школяра. До них відносяться: соціальна спрямованість виховання; поетапний характер виховної роботи; концентризм у вихованні якостей особистості; багатофакторний характер виховного процесу. На основі перерахованих принципів та інших закономірностей базуються принципи виховної роботи, які відображаються у процесі педагогічної практики з виховної роботи.

Педагогічна практика з виховної роботи дає можливість здобувачам вищої освіти ознайомитися з діяльністю вчителя як вихователя, особливостями системи виховної роботи в закладі загальної середньої освіти, змістом, формами і методами виховної роботи з учнями різного віку. Сучасна школа потребує змін в освітньому процесі з урахуванням вимог Нової української школи, зокрема під час виховної роботи з учнями. Плануючи виховні заходи, важливо включати у виховну діяльність початкових класів

ранкові зустрічі, ігрову діяльність з конструктором LEGO, елементи інтегрованих занять.

Метою педагогічної практики є:

- ✓ формування вмінь планувати і проводити позаурочні виховні заходи з учнями класу, групи подовженого дня, колективами дитячих об'єднань;
- ✓ накопичення уявлень про характер і зміст позакласної виховної діяльності та функціональних обов'язків учителів, вихователів;
- ✓ вивчення специфіки організації виховної роботи в умовах роботи закладів загальної середньої освіти за концепцією Нової української школи;
- ✓ оволодіння методами і прийомами вивчення вікових та індивідуальних особливостей школярів.

Під час практики студенти виконують такі **завдання:**

- ✓ ознайомлюються з навчально-матеріальною базою закладу загальної середньої освіти та шкільною документацією;
- ✓ ознайомлюються з педагогічним колективом, системою роботи класного керівника (вчителя початкових класів), вихователя групи подовженого дня;
- ✓ вивчають психолого-педагогічні особливості розвитку дітей різного віку;
- ✓ здійснюють допомогу вчителям, вихователям у проведенні виховної роботи з учнями в умовах закладу загальної середньої освіти;
- ✓ спостерігають та аналізують різні форми позакласної виховної роботи;
- ✓ визначають конкретні виховні завдання, виходячи із загальної мети виховання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів;
- ✓ планують і проводять позаурочні виховні заходи в закріпленому класі під керівництвом учителя-класовода і методиста;
- ✓ організують суспільно корисну працю школярів;
- ✓ беруть участь у роботі з батьками.

У процесі педагогічної практики з позакласної виховної роботи студент:

- ✓ проходить практику у визначеному класі (студенти розподіляються по 2-4 особи у кожний клас);
- ✓ працює під керівництвом учителя класу, викладача-керівника практики від академії і дотримується їхніх настанов;
- ✓ ознайомлюється з планами і системою виховної роботи закладу загальної середньої освіти, класу;
- ✓ складає індивідуальний план проведення педагогічної практики з виховної роботи (у відповідності з планом виховної роботи класу) і виконує його;
- ✓ упродовж навчального семестру проводить 5-7 виховних заходів, одне з яких є заліковим, спостерігає та аналізує виховні заходи інших студентів;

- ✓ складає конспекти виховних занять, затверджує їх у вчителя класу, викладача-керівника практики та проводить їх;
- ✓ веде робочий зошит із педагогічної практики, дає його на перевірку і підпис учителю, викладачу-керівнику практики;
- ✓ вивчає досвід роботи вчителя як класного керівника.

Базами практики є заклади загальної середньої освіти, які повинні відповідати певним вимогам:

- ✓ відповідати профілю підготовки майбутніх учителів початкових класів;
- ✓ забезпечувати можливість послідовного проведення більшості видів практик при дотриманні вимог наступності;
- ✓ забезпечувати можливість проходження практики групою студентів;
- ✓ мати висококваліфікованих спеціалістів, здатних успішно виконувати обов'язки керівника практики, забезпечувати практичну підготовку майбутніх спеціалістів на належному рівні;
- ✓ підтримувати постійні контакти з ЗВО.

Під час практики студенти обов'язково дотримуються програми практики, залучаються адміністрацією базових навчальних закладів для надання допомоги, характер якої відповідає профілю навчання і по тривалістю не заважає виконанню навчальних завдань, а також чітко виконують правила охорони праці та протипожежної безпеки з обов'язковим проходженням інструктажів.

У перший день практики студенти ознайомлюються з навчально-матеріальною базою закладу загальної середньої освіти, зустрічаються з директором, завучем, учителями. Ознайомлюються з планом виховної роботи вчителів, вихователів. На підставі цього плану і рекомендацій викладача академії студент складає індивідуальний план-графік роботи на семестр і затверджує його у керівника практики (викладача академії).

Подальша виховна робота проводиться відповідно до індивідуального плану роботи на семестр.

Індивідуальний план уміщує:

- ✓ вивчення освітньої роботи у класі (спостереження уроків, позакласних заходів, спілкування з учнями на перерві, бесіди з учителями, ознайомлення з класною документацією тощо);
- ✓ виконання конкретної виховної роботи (виховні заходи різного напрямку та різні форми роботи);
- ✓ оформлення робочого зошита педагогічної практики;
- ✓ педагогічна допомога окремим учням класу;
- ✓ робота з метою надання допомоги вчителю, вихователю (участь у підготовці та проведенні масових виховних заходів, робота гуртків, виготовлення наочних посібників, випуск газети тощо).

Контролюючим органом є завідувач навчальної практики, який:

- ✓ добирає базу для проведення практики: заклади загальної середньої освіти, гімназії, ліцеї;
- ✓ разом із викладачами розподіляє групи практикантів за місцем практики, здійснює методичну допомогу, опікується створенням належних умов для їхньої праці та побуту;
- ✓ здійснює методичне керівництво і контроль за діяльністю всіх осіб, які беруть участь в організації та проведенні педагогічної практики.

Основний контроль за даним видом практики здійснює викладач-керівник від відповідної кафедри (методист), який:

1. Здійснює інструктаж учителів та інших педагогічних працівників, які залучаються до роботи зі студентами-практикантами.
2. Розподіляє практикантів по класах, проводить консультації, здійснює методичне керівництво і контроль за їхньою діяльністю.
3. Спостерігає роботу практикантів з дітьми, аналізує і оцінює якість їхньої роботи спільно з учителями, вихователями шкіл;
4. Веде документацію з керівництва педагогічною практикою студентів (графік проведення залікових занять, робочий зошит відвідування занять студентами-практикантами з аналізом залікових занять), своєчасно заповнює журнал обліку педагогічної практики.
5. Надає завідувачу навчальної практики інформацію про успішність роботи студентів протягом навчального семестру.
6. Підтримує зв'язок з адміністрацією та вчителями навчального закладу в якому проходить педагогічна практика студентів.

Також контроль практики здійснює учитель базового навчального закладу, який:

1. Ознайомлює студентів з психолого-педагогічними особливостями класу та індивідуальними особливостями окремих учнів, з планом виховної роботи.
2. Надає студентам консультації, поради, рекомендації щодо змісту, форми виховного заходу за тиждень до його проведення.
3. Спостерігає за проведенням студентами всіх виховних заходів упродовж усього періоду практики.
4. Аналізує виховну роботу студентів самостійно і бере участь в аналізі залікових заходів.
5. Своєчасно оцінює роботу студентів та заповнює робочий зошит із практики.
6. Підтримує зв'язок з керівником практики і інформує у разі необхідності про якість проходження студентами даного виду практики.

Поточною формою контролю є перевірка робочого зошита із педагогічної практики, спостереження та аналіз занять, контроль відвідування бази практики студентом, бесіди з учителями навчального закладу щодо проведення виховної роботи у класі практикантом.

Навчальне видання

Практика з виховної роботи

Робочий зошит (електронне видання)

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
та освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра

Укладачі:

Акімова Олена Михайлівна

Корсікова Катерина Геннадіївна

Кузнецова Оксана Вікторівна

Блудова Юлія Олександрівна

Гльїна Олена Олексіївна

Потапова Наталя Валеріївна

Отрошко Тетяна Феліксівна